

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Isagoge Ad Amorem Divinvm

Pennequin, Pierre

Antverpiae, 1661

9. Posse impleri præceptum amoris Dei super omnia etiam in mediis tentationibus, ariditatibus, & animi afflictionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47132)

nuenſis unicâ reſponſione apoſi-
tè declaravit ; cùm enim Cœno-
bita dicere ſe à ſua Religioſa pro-
feſſione plus adjumenti accipere
diceret ad amandum Deum ſu-
per omnia , quàm illi ſuppeteret in
ſua vivendi ratione ; ſi hoc , in-
quit illa , verum eſſet , ego tibi ve-
ſtem tuam violèntè ſurriperem ,
meque illâ induerem : ſed certum
mihi eſt , hanc gratiam unicuique
à Deo amanter offerri , totumque
in noſtra acceptatione conſiſtere.

CAPUT IX.

*Poſſe impleri præceptum amo-
ris Dei ſuper omnia etiam
in medijs tentationibus ,
ariditatibus , & animi af-
ſiictionibus.*

I.
Virtus ad-
verſis pro-
batur.

Difficultates , quæ amorem Dei
impediunt , aut domi naſcun-
tur , aut extrinſecus obveniunt :
quæ foris ingruunt , & vel bona
fortuna , vel honores , aut corpo-
ris ſanitatè impetunt ; amoris
Dei exercitationem non impe-
diunt , ſed promovent. Abraham
immolandi filij præcepto accepto ,
Job in fortunarum everſione &
familia totius occaſu triftitiâ op-
preſſus , David Semei impudentiâ
& injurijs exagitatus , exercendi
amoris occaſiones naſti , Deum

bonis fortuna , honori , & libero-
rum amori fortiter prætulere : id
fortaſſe nunquam facturi , ſi pro-
pero ſemper vento uſi fuiſſent : ut
enim vehementi flatu fax accen-
ditur , ira Dei amor adverſis vires
ſumit. Miles in urbis alicuius aſſul-
tu , aut conſictu cum hoſtibus
magis ſe Regi probat , quàm ſi in
aliquo procul ab hoſtibus præſi-
dio annum agat. Virgo aliqua ca-
ſtimonia amans maius amoris ſui
argumentum dabit , ſi impura cogi-
tationis imagine provocetur &
repugnet , quàm ſi in meditationis
ſilentio ſummâ animi tranquillita-
te ac voluptate horam tranſigat.
Suſanna à ſenibus impudicis impe-
rita , accuſata , damnata dum firmiter
apud ſe ſtatuit fama potius , &
vitæ jaſturam facere quàm Deum
offendere , illuſtrius amoris divini
trophæum erexit , quàm ſi inter
domesticos parietes tranquillè , &
ſine reprehentione Matris familias
munus obijſſet. In ſimilibus peri-
culis evigilat , & excitatur animus ,
& Deo amico manult emori , quàm
illo offenſo vivere. Quis non vi-
det , illum , qui ne cibum vetitum
comederet , morbum incurrit , &
vitam amiſit , & alterum qui vindi-
ctæ appetitu concitatus , tantam
ſibi in ea reprimenda vim fecit , ut
venâ ruptâ ſanguinem vomeret , &
vomitu illo ſuffocaretur , fortius in
divini amoris palæſtraſeciſſe , quàm
ſi in illam pro virtute decertandi

occasionem conjecti non fuissent.

2.
Etiam op-
pugnata
voluntate.

Sed fortassis censebit aliquis hæc locum non habere in alijs difficultatibus, quæ mentis arcem impugnant, dum obnubilatur ratio, & voluntas transversum agitur, & tumultui domestico miscentur omnia; inferioribus facultatibus imperium rationis detrectantibus: sed tiam tum impleri posse præceptum amandi Deum super omnia, plurium quas vitæ sanctimoniâ celebriores, redditas historiæ testantur: in his Catharinæ Bononiensi, ut maximè illustri, primum locum dabo.

3.
Probarur
exemplo
Cathari-
næ Bono-
niensis.

Fuit hæc Virgo uti sanctitatis & gratiarum omnium miraculum, ita pro Dei amore certaminum theatrum incomparabile; occasionem præcipuam dedit levis culpa, & occulta præsumptio: aggressus erat illam Dæmon & cogitationis cujusdam importunitate perturbare eius animum conabatur; cum illa id advertens, dæmoni que insultans, dixit: Artes tuas novi, non poteris deinceps tam subtiliter tentationum tuarum telam contra me ordiri, quin ego illas deprehendam. Displicuit hæc animi præfidentia amantissimo ejus sponso Iesu Christo, utque illam puniret, purgaretque, & ad profundâ animi demissionem experientia infirmitatis propriæ adduceret; laxavit habenas dæmoni, permisitque, ut

illam occultis machinis, & fallacibus visis, dictisque in fraudem adduceret; quod tanto fecit artificio, ut illam morore propè confectam de statu mentis quodammodo deijceret. Induit aliquando formam Deiparæ, & blandè Catharinam compellans dixit: Abijce à te vitiosum amorem, & purum atque laudabilem cordi tuo inferâ. Credidit illa verè esse Beatam Virginem, quia tum temporis ab ea supplici prece flagitabat, sibi à Filio Dei amorem impetraret. Itaque statuit apud se amori proprio strenuè bellum inferre, ac præsertim voluntati proprioque judicio per obedientiam frænum iniicere, ut se commovere non auderet superiorum injussu: (erat ex ordine Sanctæ Claræ.)

Dæmon ex adverso contra res à superioribus injunctas ingentem cogitationum multitudinem continenter exsuscitat, & vel exiguæ morulæ inducias non concedit. Illas à se abdicare virgo dum conatur, operam se perdere videt, superiorem adit, bellum intestinum aperit, veniam humi prostrata humillimè postulat: sed frustra omnia: cogitationes & judicia contra obedientiam dæmon exaggerat, inde perturbatio animi, anxietates, tristitiæ, pusillitates, quæ novâ apparitione dæmonis in formam Christi deformati incrementum sumpsere. Increpabat illam acriter
sup.

4.

suppositivus ille Jesus, quod suum sibi cor illa suffurata esset, & cum peteret, qui hoc fieri potuisset, cum esset egentissima, nihilque in hoc mundo possideret; addidit dæmon transformatus, non esse ita pauperem, ut se jactabat: dedisse se illi tres facultates, intellectum, voluntatem, atque memoriam, & illam vicissim per obedientiam votum sibi illas restituisse, nunc eas ipsam resumpsisse, & in hoc eius latrocinium consistere. Illa verò arbitrata id à Christo dici propter multitudinem cogitationum obedientiam impugnantium, quibus continuò infestabatur, dixit: Domine quid hac in parte fieri à me desideras, cum istæ cogitationes non videantur esse in mea potestate, & invitam occupent? Tum deceptorius ille Christus. Accipe, ait, intellectum, memoriam, & voluntatem, & ne permittite ut alteri rei se occupent, quàm Superiorum exequendæ voluntati. Quis id faciam: inquit illa, cum illis potentibus pro libitu imperitare non possim, & contra voluntatem intellectus judicet subito, & memoria etiam alicuius rei recordetur? Imò verò, inquit larvatus dæmon, velle tuum superiorum voluntati submitte: nihil aliud velis & nolis, quàm quod illi probaverint; res fugitivæ te non remorentur; omni promptitudine obedientiam exerce, &

omni actioni punctum aliquod Passionis meæ admisce. Atque his alijsque commemoratis evanuit. Interea classicum fortius canit, pugnamque cogitationum acrius renovat, tacitis murmurationibus, & alienationibus animi à superiore mentem eius implet: illa verò omnia superiori aperire, ad pedes eius accidere, culpam deprecari, & lacrymis pavementum spargere, idque tam abundanter, ut deficienti humore aquo sanguinem oculis funderet: inde arido, & exsiccato cerebro labor oritur ingens in precibus horarijs persolvendis, hinc mceror & perturbatio, quæ quò se verteret, non videbat, aded ut à desperatione, imò & insania propius abesse videretur: cum ad sacram synaxim accederet, horrore concutiebatur, & ne recederet, manibus propè altantium retinenda erat: Cimmerijs in animo tenebris obseptæ videbatur. Durarunt hæc quinquennio: quo toto tempore an nullum amoris Dei super omnia actum exercuisse putabimus? imò verò frequentissimos; Heroicos: testantur id sanguineæ illæ lacrymæ, illæ ad pedes superioris abiectioes, & sui accusationes, illud cōtinuum partis superioris cum inferiore in retundendis murmurationibus certamen, quas etsi persentisceret, ferebat tamen invita, & pro virili abicere conabatur: quod ipsum deinde illi
appa-

apparens significavit Christus, dicens nullam ab illa inter tot demonis insultus, & prælia culpam admittam; plus meruisse, dum ad sacram communionem cum luctu accesserat, quam si suavissima voluptatis sensu perfusa fuisset; quo tamen Deus illam deinceps donavit. Hoc lumine illa illustrata, gratias egit Redemptori suo longè maximas, quod viâ tam admirabili per continua certamina, tenebrasque mentis horribiles, tanto fructu animam suam locupletasset. Id ipsum docuit aliquando bonus Angelus hominem solitarium; qui ab impudicis & alterius generis imaginibus decennio toto infestatus, cum in illa velitatione sapius se minus fortiter egisse crederet, quam ut graviori culpâ vacaret; exclamabat: Væ mihi, perdidisti animam meam: illum consolans Angelus dixit: Decem anni exacti corona tua erant; jam istis certaminibus liber eris; & quod reliquum est vitæ, pacificum quidem, sed minus fructuosum tibi decurreret.

6.
Et Anonymi
bien-
nio ten-
tati.

7.
Quid tunc
agendum.

Laboremus ignorantiam nostram, & in discernendis animi processibus cæcûimus; cum verò inter partem animi superiorem inferioremque caliginosa perseverat dimicatio, tum demum an pars superior officio suo non defuerit, & penes quam tandem steterit victoria, agrè dignoscimus. Optimum

factu est, rem totam emendicato obiter lumine cælesti moderatè discutere; tum si quæ deprehendatur, aut timeatur culpa, eam deprecari, ac reliquium divinæ Clementiæ committere. Alere interea continuum Deo placendi desiderium, & graviorem eius offensam perhorrescere; hocque arbitrari; magnum esse amoris divini in intimis animi recessibus delitescentis argumentum.

Audiamus secundo loco Sanctam Tereciam, quæ in ista conflictuum interiorum palæstra exercitata, ad magnam sanctitatem & in doctrinæ cælestis Magistram evasit. Ita illa vitæ suæ 3. Capite loquitur: Contingebat aliquando, & nunc etiam interdum contingit, ut angoribus animi maximis conflictata, & tam ingentibus in corpore doloribus cruciata, ut illis ferendis impar viderer; omniumque gratiarum, quas mihi fecerat Deus, prorsus obliviscerer, superesset illarum exigua & velut somnij transacti recordatio, quæ augendæ dumtaxat molestiæ serviebat. Eò quòd intellectus medijs in tenebris oppressus animum meum mille dubijs involueret, quasi ea quæ mihi prius contulerat Deus, nec bene percepissem, nec confesarijs meis, uti se habebant, explicuissem; videbar mihi præterea tam nequam esse, ut omnia mala & hæreses peccatis meis ascriberem.

8.
S. Terecia
de falsa
humilitate
anxia.

9.
Eam de-
mum à
veradifcer-
nit.

das crederem: quod à falsa humi-
litate manabat, quam ideo diabo-
lus animo meo impresserat, ut me
turbando, & quietem omnem eri-
piendo, experiretur, an tandem in
desperationis barathrum præci-
pitem dare posset: quod à dæmo-
ne proficisci ita compertum ha-
beo, ut ex quo id mihi persuasi,
ad istas artes amplius ipse non re-
deat, falsam verò esse illam humi-
litem hæc ostendunt, inquietu-
do mentis, euagatio, perturbatio
toto tempore, quo illa durat, obs-
curitas & afflictio & siccitas, ac ad
orationem cæteraque bona opera
nauseabunda quædam tarditas, ut
animus quodammodo suffocatus,
& corpus quasi compedibus vin-
ctum, & ad omnia ineptum videat-
ur. Vera humilitas secum turba-
tionem non trahit, ac licet homi-
ni persuadeat, ipsum esse nequissi-
mum, non tamen tenebris animum
involuit, sed illi dilucidam cog-
nitionem relinquit, quâ dolet ex una
parte se tot peccatis obnoxium, ex
altera verò levamen & consolati-
onem haurit, Deumque laudat,
quòd tantâ patientiâ se tulerit &
punire distulerit. In alia illa Hu-
militate videtur Deus ferro flam-
maque omnia persequi, licet illum
præstare misericordiâ fide credat,
inde tamen potius magis torque-
tur, quàm levationem accipit,
quod maioribus inde se vinculis
obstrictum iudicet, quàm ut ijs ex-

pedire se possit.

Addit præterea dæmonem in-
terdum rerum levium, quæ aliàs ri-
diculæ videbantur, repræsentatio-
ne ita intellectum suum imple-
visse, & in omnem quam volebat
partem inclinasse, ut animus velut
vinctus, suarum cogitationum
dominium amisisse videretur; non
poterat excutere ludicras illas &
futiles imagines, non uno in loco
consistere, tum de homine lusum
suum facere dæmones, & illum
pro pilâ habere, videbantur
vix dici potest, quantum id
temporis animus patiat, cum
nullibi nec à Deo quidem ad se ex-
tricandum opem & auxilium nan-
cisci possit: fides tum cæteraque
virtutes aut mortuæ aut sopitæ
jacent, & quod de Deo cognoscit,
à procul hausto lumine proficisci
videtur: amor Dei ita intepuit, ut
quod de illo credit, hoc solo no-
mine credat, quia ita credendum
proponit Ecclesia, & sapidæ cog-
nitionis, quam aliàs experta est,
nullo modo recordari potest: ora-
re, cellæ solitudinem colere; an-
gorem animi augere est: anxietas
enim animi, cuius causam igno-
rat, intolerabilis apparet, & infer-
num aliquo modo repræsentare
videtur, quia animus igne ignoto
seipsum consumi sentit, nec repe-
rit unde illum extinguat: quærere
remedium ab aliqua pia lectione
frustrâ est, levamen à conversatio-

10.
Varijs im-
petit mo-
lestijs,

H ne

ne cum alijs emendicare pejus remedium est: miseram animam demon velut rabie quadam exagitat, quâ homines dentibus lacerare vellet, si posset, & multum est quod magnum aliquod malum Deo illam retinente aliam non inferat: atque hæc certamina dies aliquando quindecim, quandoque diutiùs perdurabant. Ecce sanè laborantis animæ statum omni dignum commiseratione; sed an illo tempore nullus amoris actus velut è caligine prorumpere arbitrabimur? qui in illo agone versatur, nullos agnoscat; sed si propiùs inspiciamus, dicemus inter illas angustias maximè generosos exerceri. Primò pati pro Deo manus majus est amoris indicium, quàm agere: deinde unicum *fat* corde proferre, & Deo nos conflictus & angores permittenti magnâ animi demissione consentire, maxime est conformationis, animi & amoris consequenter divini actus præstantissimus: per quem sæpius repetitum Sanctam Tereciam ad magnæ sanctitatis apicem gradum fecisse non dubito.

11.
Tamen
virtutis
actus ex-
ercebat.

12.
Margarita
d'Arbo-
rete.

Margarita D' Arborete virgo nostris temporibus contestatæ virtutis, cum corpore, & animo gravissimis doloribus affligeretur, eumque qui illi erat à rebus conscientie dirigendis, ad commiserationem permoveret; isque suaderet ut illis animi angoribus se ex-

pedire conaretur. Omnem, inquit illa, conatum adhibui, sed incassum, quò magis à colloquiis & communicatione cum alijs levationem quero, eò magis corporis animique tormenta accrescunt: ita tamen me animo constitutam sentio, ut ijs liberari omnino nolim: ferendum est, tolerandum est, & cum Deo in voluntatis & gaudij conspirationem veniendum: sic enim melius habere me sentio, & magis Deo conjungi: Jesus sponsus inter exercuciatos, & patientes primus fuit, & inter amantes etiam palmam tulit. Humanitas etiam inter ista hypostatice Verbo unita fuit: quem proinde cum propiùs imitabor, eò magis in unum idemque cum illo conspirabo, & collineabo. Hoc præterea pensandum est: aliud esse amare, aliud me pernoscere quod amem. Amor ille superior nullo sensu percipi potest, latet sub crucibus, & in intimis animi recessibus operatur, quò sensuum nullus penetrat, eò velut in arcem & ultimum propugnaculum confugit: inde emanant amanti hæ voces, *Deus meus, tuus sum deoq; semper:* quas non tam ore exprimit, quàm omnimoda cum voluntate Dei conformatione; quæ tacita quædam precatio est ceteris omnibus excellentior, quâ se animus seipso quasi exuit, & omnibus afflictionibus superior in Deum se totum trans-

13.
Confi-
gant se
Christi
imita-
tione.

14.
Et volun-
tatis con-
forma-
tione.

transfert, & omni jure propriæ voluntatis se prorsus exspoliat, quasi Deo diceret: Verum est me multū pati, Deus meus, sed aliter mecum agi nolo, quando ita vis: Verum etiam est, aliquam mei partem has afflictiones refugere, sed non quod ego volo, sed quod tu: amabo hanc crucem, hos dolores, imò potius hunc Infernum, quamdiu volueris, & illos non in seipsis amabo, sed ut à tua voluntate assignatos, quæ sola amoris mei regula est.

15.
Francisci
de Salez
de illo
statu judi-
cium,

Quid tandem inter dolendum & ingentem afflictionum caliginē possit animus, audiamus à viro sanctissimo & in amoris castris primipilo B. Francisco Salez: Non, inquit, eousque unquam deijcitur, ut in potestate nostra non sit, coram divina Majestate per humilem submissionem eius voluntati sacrificium propriæ voluntatis offerre, & proposito de illo non offendendo animum obfirmare: hoc ipsum est, quod aliquando ab animis eximijs & selectis postulat Deus, ut scilicet in maximi animi ægritudine, in ariditatibus, & omnium solationum privatione, hisce actibus constantiam alant, & in supremo mentis recessu Christum sequi proponant, nullo alio freti præsidio, quàm unicâ hac persuasione, Deum ita velle: An non quæso hujusmodi, actus animi cæteris præstant? cum ab amore

16.
Quàm ille
nobilis.

proprio absunt quàm maximè, nec in ijs nobis ipsis facinus satis; aut ab illis, quibus res conscientia dirigendas commisimus, adjumentum aut levamen accipimus, omni pace & tranquillitate super ea, quæ in nobis aguntur, destituti, in tanta scilicet rerum confusione, unica Dei voluntas pro cynosurâ nobis est; hoc volumus tantum, quod Deus vult, & prout vult, & ad eum finem, quem vult, nihilque ultrâ inquirimus, & ne quidem desideramus scire, an hunc nostrum agendi modum ipse approbet; hoc uno contenti, quod Deus agat de nobis quod vult, in seij, quò collinet, & voluptatem ex ejus voluntatis executione potius, quàm ex commodo nostro proventuque capientes: quo ulterius procedere queat animus, non video, neque quâ viâ magis ab amore proprio sejunctâ possit ingredi, & quamvis aliquis mille mundorum possessione lubens volensque se pro Dei amore exueret, non tamen parem cum illo, quem descripsimus, actu perfectionis gradum attingeret. Adjungamus his luculentum ad id, quo de agimus, probandam è vita Magdalenzæ de Pazzi argumentum: Illa velut in locum Leonum, ut ajebat, præceps data, hoc est dæmonum invidia, odio, furori que exposita, & ab illis quinque tentationum generibus impetita, eousque deducta

17.
Magdale-
na de
Pazzi in
extremis
angustijs.

H 2 est,

est, ut aliquando exclamaret: Ego, ego vitiorum omnium mera sum vorago, atque colluvies; ego ex omnibus offensis, quibus divina Majestas læditur, constata vomica: nihil in me boni video, præter exiguum quid bonæ voluntatis de liberatè peccato non consentiendi. Miror quæ Deus & res creatæ tam sceleratam impunitam ferant: atque hæc de suis peccatis nebulosa existimatio eo usque processerat, ut à desperatione salutis propius abesset; nihil enim pro se in cælo misericordiæ superesse arbitrabatur, neque magis à Deo se desereri posse putabat: intellexit tamen hinc finem non esse, sed magis ac magis à Deo superisque omnibus se desertum iri, majoribus involuendam tenebris & ab hostibus cruciandam, quod accidit. Hoc unum metuebat, ne dum blasphemis & impuris cogitationibus exagitabatur, offensam Dei aliquam culpamque incurrisset: hinc tot lacrymæ, atque suspiria, ut astante commiseratione compleret: hoc tamen metu à B. Virgine, cuius patrocinium implorabat, levata est, dum in istis nullâ se culpâ contaminatam fuisse ex illa cognovit: quod ipsa etiam exacto tentationum quinquennio clarius percepit; cumque istud cecinisset: *Transivimus per ignem & aquam, & eduxisti nos in refrigerium;* addidit: Fierine potest, Deus meus,

18.
Peccati
secura fit
à B. Virg.

ut id, quod peccatum reputabam, peccatum non esset; sed gloriæ & voluptatis pro me seges uberrima! Juvate me sorores in gratijs Deo pro tam singulari beneficio habendis, & agendis.

CAPUT X.

An possit homo scire, exercitatnè actum amoris Dei super omnia.

Certus sibi videbatur de amore Dei super omnia S. Augustinus, cum diceret: *Non dubiâ, sed certâ conscientiâ, Domine, amo te.* S. Bernardus in Canticis inducit dilectam dicentem, dubitare se non posse, quin à Dilecto ametur & illum: vicissim ipsa amet: *Ego amans amari me dubitare non possum, non plus quàm amare.*

1.
Datur
certitudo
moralis
de amore
Dei,
Lib. 10.
Conf. cap. 6
Serm. 54.
in Cant.

Non sunt tamen hæc accipienda de certitudine absoluta, & infallibili, qualis est in articulis Fidei, quibus tubesse falsum nullo modo potest, sed de persuasione morali, quæ nullis in oppositum argumentis vehementer oppugnatur. Amor proprius tot se involucris obtegit, & actiones, quas etiam arbitramur sanctissimas, suo venenolam inficit, ut etiam perspicacissimis hæc in parte imponat, & illudat. Quot enim in Deo amando commodum suum spectant aut gustam?

2.
Quæ sub-
inde fallit